

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในบทนี้จะทำการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ และมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งมีการกำหนดถึงบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หน่วยงานที่กำกับดูแล ตลอดจนมาตรการในการควบคุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

ประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่แนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภคฯ โดยส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน อ้างอิงจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1. หลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.1 บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะการคุ้มครองผู้บริโภคควรจำแนกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1.1 กลุ่มผู้ผลิตและนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในราชอาณาจักร (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พิระ พัฒนางกูร และยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 79)

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กำหนดให้ผู้ผลิตหรือแม้แต่มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับผลิตฯ ไว้ในครอบครองต้องขอใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต อีกทั้งสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนก็ต้องขอใบอนุญาตเช่นกัน โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามภูมิลำเนา รวมถึงการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ผลิตฯต่อเจ้าหน้าที่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถศึกษารายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการตามได้จากกำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 5) และประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาตให้ทำและขายสุรากลั่นชุมชน พ.ศ.2546

สำหรับหลักเกณฑ์ในการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในราชอาณาจักร พระราชบัญญัติฯ ระบุไว้ในมาตรา 6 ว่า หากจะนำสุราปริมาณเกินหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต แต่หากเป็นเพียงตัวอย่างสินค้าหรือมิใช่เพื่อการค้า อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจผ่อนผันให้นำเข้ามาได้ตามจำนวนและทางด่านศุลกากรที่อธิบดีฯ ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาโดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต

ปัจจุบัน กฎกระทรวงกำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุรา พ.ศ.2546 ระบุให้ เรียกเก็บภาษีสำหรับสุราที่ทำในราชอาณาจักรและสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ในมาตรา 7 กำหนดให้มีการเสียภาษีหลักโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุราหรือโดยวิธีอื่นที่รัฐมนตรี กำหนดในกฎกระทรวง อย่างไรก็ตาม มีการกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราขยกเว้นภาษี สำหรับสุราที่ตนเองทำในราชอาณาจักรและส่งออกนอกราชอาณาจักร อีกทั้งมีสิทธิได้รับคืนค่า ภาษีสุรา รายละเอียดดังกล่าวสามารถศึกษาจากมาตรา 7 วรรคสอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิตสุรา เพื่อส่งออกนอก

1.1.2 กลุ่มผู้ใช้และผู้ขนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พีระ พัฒนางกูร และ ยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 82)

พระราชบัญญัติฯ มาตรา 12 กำหนดห้ามใช้สุราทำของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามกำหนด ในกฎกระทรวงเพื่อการค้า ได้แก่ น้ำหอม หัวน้ำเชื้อ และน้ำยารักษาโรคต่าง ๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานสรรพสามิต อย่างไรก็ตาม บทบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่การใช้ในการปรุงยาตาม ใบสั่งแพทย์ (มาตรา 38) ใบอนุญาตประเภทนี้ใช้ได้เฉพาะสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่ที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ระบุไว้ใน ใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต จำทำได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง (มาตรา 26)

สำหรับมาตรการสำหรับผู้ขนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระบุไว้ในมาตรา 13 ซึ่ง กำหนดห้ามขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้อง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต และการขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไปต้องได้รับใบอนุญาตขนสุราจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต เว้นแต่ กรณีขนสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องได้รับใบอนุญาตขนสุราจากเจ้าพนักงานศุลกากรหรือ เป็นสุรานิคมที่ได้มีกฎกระทรวง ยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรตาม รายละเอียดในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง

หากเป็นการขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสิบลิตร เข้าใน หรือออกนอกเขตท้องที่ที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต ทั้งนี้ มิให้บังคับแก่กรณีและผู้โดยสารทำการขนสุราโดยยานพาหนะสาธารณะที่รับส่งคนโดยสารเป็นปกติผ่านเขตท้องที่ที่กำหนดนั้น หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา (มาตรา 15 วรรคหนึ่ง) โดยผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขนสุรามากำกับไปกับสุราที่ขนด้วย (มาตรา 15 วรรคสอง)

อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ขายสุราประเภทที่ 1 หรือ 2 ออกหนังสือสำคัญสำหรับการขนสุราออกจากสถานที่ขายสุราของตนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด หนังสือสำคัญเช่นนี้ให้ถือเสมือนเป็นใบอนุญาตขนสุราที่กล่าวมาข้างต้น (มาตรา 16)

1.1.3 กลุ่มผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูล พิสุทธิ, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พีระ พัฒนางกูร และ ยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 83)

การขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต (มาตรา 17) โดยใบอนุญาตประเภทนี้จะใช้ได้เฉพาะสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตจะทำได้ต่อเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 26)

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติข้างต้นที่กำหนดให้ขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย ต้องได้รับใบอนุญาตนั้น ไม่ใช่บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา 18)

(1) การขายสุราทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(2) การขายในการบังคับคดี

(3) การขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สรุปได้ดังนี้

1.2.1 คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2553, หน้า 4)

มาตรา 10 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
 (2) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวง การคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม

(3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวง พาณิชยกรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการ สร้างเสริมสุขภาพ

(4) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับ การคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการ ค้ำครองเด็กและเยาวชน หรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละ ด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้าน ไม่เกินหนึ่งคน ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรม สรรพสามิตเป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

1.2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2553, หน้า 6)

มาตรา 16 คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับ มาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้ง ข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภค เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

(5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี ในการออกประกาศหรือระเบียบ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(6) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงาน แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

(7) จัดให้มีหรือส่งเสริม และสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

(8) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติ คณะกรรมการ

ข้อมูลจากเว็บไซต์ผู้จัดการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2554 (ผู้จัดการ, ออนไลน์, 2554) ได้นำเสนอกรณีศึกษาการผลักดันมาตรการทางกฎหมายควบคุมผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยกล่าวว่า นพ.สมาน ฟูตระกูล ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ กล่าวว่า ภายหลังจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ออกบังคับใช้แล้ว จะมีการออกประกาศเพื่อควบคุมและระบุรายละเอียดข้อกำหนดและข้อยกเว้นตามกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันมีประกาศ 6 ฉบับ ที่มีการนำเสนอไปแล้ว แต่ยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แห่งชาติ เรียกได้ว่าอยู่ในระหว่างพิจารณา

อย่างไรก็ตาม ในโอกาสที่รัฐบาลใหม่เข้ามารับตำแหน่งนั้นคงต้องเร่งผลักดันต่อไป โดยประกาศอีก 6 ฉบับนั้น ประกอบไปด้วย การห้ามขายรอบสถานศึกษา การห้ามขายบน

ยานพาหนะ และบนท้องถนน การห้ามจำหน่ายเหล้าป่น การห้ามจำหน่ายในสถานกีฬา การห้ามจำหน่ายในโรงงานอุตสาหกรรมและการใส่ภาพคำเตือนบนฉลากผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยมากขึ้น ขณะที่ นายคำรณ ชูเดชา ผู้ประสานงานเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ กล่าวว่า ประกาศทั้ง 6 ฉบับ ค้างอยู่ในขั้นตอนของคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ นำเสนอต่อ นายกรัฐมนตรี เพื่อลงนามในประกาศเท่านั้น แต่กลับล่าช้ามากกว่า 2 ปี เชื่อว่า มีความสำคัญต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมาก โดยเฉพาะการจัดโซนนิ่งพื้นที่ห้ามขายรอบสถานศึกษา เพราะถือเป็นการคุ้มครองนักศึกษาและป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ได้อย่างดี จึงอยากฝากให้รัฐบาลช่วยพิจารณา

1.3 การออกไปอนุญาตขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือนำแอลกอฮอล์ออกแสดงเพื่อขาย

ใบอนุญาตขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พิระพัฒนางกูร และ ยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 83-85) สามารถสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ได้กำหนดห้ามมิให้มีการขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต แต่การขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขายดังกล่าว ไม่ให้ใช้บังคับแก่การขายสุราทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในกรณีที่ได้รับอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีการขายทอดตลาด และการขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ได้กำหนดประเภทใบอนุญาตขายสุราให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตสามารถออกใบอนุญาตได้เจ็ดประเภท กล่าวคือ ประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป ประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป ประเภทที่ 3 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร ประเภทที่ 4 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร ประเภทที่ 5 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน ประเภทที่ 6 สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่ม ณ สถานที่ขายเป็นการชั่วคราวไม่เกินสิบวัน และประเภทที่ 7 การขายสุราครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร เพื่อดื่มภายในสมาคมหรือสโมสร

ทั้งนี้การขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์บางประเภทต้องขายภายในเวลาที่กำหนดเท่านั้น โดยให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ขายสุราได้เฉพาะภายในเวลาดังแต่ 11.00 น. ถึง 14.00 น. และเวลาดังแต่ 17.00 น. ถึง 02.00 น. ของวันถัดไปเท่านั้น (ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 36 และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253) (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พิระ พัฒนางกูร และ ยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 91)

นอกจากการจำกัดการขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ยังมีมาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จากการจำกัดการขายฯ ในวันสำคัญทางศาสนา ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2552 ที่ระบุว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา ยกเว้นการขายในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม”

2. มาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

2.1 หลักทั่วไป (สุขุม ศุภนิศย์, 2552, หน้า 166)

ความในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 21 บัญญัติว่า ในกรณีกฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่

(1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว ยังมีได้ดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมีได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายดังกล่าว ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้

(2) ในกรณีตาม (1) ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมีอาจปล่อยให้ล่าช้าต่อไปได้ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้ โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งหรือขอให้ครบกำหนดเก้าสิบวันตามเงื่อนไขใน (1)

จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มีความมุ่งหมายให้มีการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดสิทธิของผู้บริโภคอันได้รับความคุ้มครองเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกับยอมรับกฎหมายที่บัญญัติไว้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริโภคให้มีผลบังคับใช้ได้ กล่าวคือ บทบัญญัติทั้งหลายที่มีกระจัดกระจายในรูปพระราชบัญญัติ

ประกาศ กฎกระทรวง หรือแม้แต่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติในหมวดนี้

กรณีเพื่อประโยชน์ต่อผู้บริโภคนั้นเป็นส่วนรวมกฎหมายกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวัน เพื่อให้หน่วยงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปฏิบัติตามกฎหมายของตน หากไม่ปฏิบัติตามเพื่อแก้ไขปัญหา คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการมีอำนาจเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีออกคำสั่งให้มีการดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคได้ แต่ในกรณีเร่งด่วน อาจเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีออกคำสั่งโดยไม่ต้องมีการแจ้งไปยังหน่วยงานนั้นหรือไม่ต้องรอเวลาเก้าสิบวันได้

กรณีที่กฎหมายดังกล่าวไม่มีบัญญัติไว้ถึงอำนาจหน้าที่ในการออกคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 21 วรรค 2 บัญญัติให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคได้ หรือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น ๆ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้ โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีมีบัญญัติให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายปลีกย่อยต่าง ๆ แล้ว คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสามารถมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกรณินั้นใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้ การมอบอำนาจให้กระทำโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จากการพิจารณาในปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่าเมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของการร่างพระราชบัญญัตินี้ประกอบกับบทบัญญัติต่าง ๆ ที่บัญญัติแล้ว โดยเฉพาะมาตรา 21 เห็นได้ว่ากฎหมายใหม่ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมีลักษณะครอบคลุมกฎหมายอื่น ๆ อันมีวัตถุประสงค์ในทางคุ้มครองผู้บริโภค หรือเปรียบได้ว่า เป็นกฎหมายหลักในการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีกฎหมายปลีกย่อยประกอบ อย่างไรก็ตามกฎหมายเหล่านั้นเกิดขึ้นก่อนตามความเหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ดังนั้น การมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคบังคับใช้ในภายหลัง จึงเป็นประโยชน์โดยตรงที่สุดต่อผู้บริโภค เพราะรัฐจัดหาหน่วยงานหรือบุคลากรในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนโดยตรง

2.2 การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการควบคุมการบริโภค

2.2.1 การโฆษณาประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการควบคุมเกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประกาศกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การโฆษณาเครื่องดืม แอลกอฮอล์และเครื่องดืมที่ผสมกาเฟอีนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2547 การออกประกาศดังกล่าวอาศัยอำนาจตามความในข้อ 20 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2498 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2530 โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่

1) ห้ามโฆษณาเครื่องดืมทุกชนิดที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็น สุรา ไวน์ เบียร์ สาโท หรือเครื่องดืมอื่นใด ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์มากกว่าร้อยละ 0.5 ของน้ำหนักทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ตั้งแต่เวลา 5-22 นาฬิกา ยกเว้นกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- การเผยแพร่เฉพาะภาพเครื่องหมายการค้า ชื่อผลิตภัณฑ์หรือชื่อผู้ผลิตเครื่องดืมที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ซึ่งติดมากับการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- การเผยแพร่ภาพเครื่องหมายการค้า ชื่อผลิตภัณฑ์ หรือชื่อผู้ผลิตเครื่องดืมอันเป็นอย่างเดียวกับเครื่องหมายการค้า ชื่อผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าประเภทอื่นที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และมีได้มีการกล่าวอ้างหรือพาดพิงถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ดังกล่าว

2) การโฆษณาในระหว่างเวลา 22-5 นาฬิกา ให้กระทำได้เฉพาะการเสนอภาพลักษณะของบริษัทหรือกิจการเท่านั้น โดยต้องไม่มีลักษณะเชิญชวนให้บริโภคหรืออวดอ้างสรรพคุณของเครื่องดืมแอลกอฮอล์นั้น

3) การโฆษณาดังกล่าวให้กระทำด้วยความสุจริต สร้างสรรค์และต้องไม่มีลักษณะแถมพหรือให้รางวัลด้วยการเลี้ยงโชคหรือมีการให้ของแถม

4) ให้ใช้ประกาศนี้กับการโฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เท่านั้น ส่วนการเสนอภาพ เสียง หรือกล่าวถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทางรายการประเภทอื่นหรือสื่ออื่น เช่น ในการแสดงภาพยนตร์ ละคร บทเพลง รายการสารคดีทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์หรือสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา หรือสื่ออื่นใด ให้เป็นไปตามประกาศหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5) ให้ใช้ประกาศนี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2547 จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2547 ต่อจากนั้นจะได้มีการประเมินผลและทบทวนความเหมาะสมของประกาศนี้อีกครั้งหนึ่ง

2. กฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดืมที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และเครื่องดืมที่ผสมกาเฟอีนในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ.2547 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม

พ.ศ.2547 การออกกฎกระทรวงดังกล่าวอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

2.2.2 พื้นที่/เขตการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการควบคุมเกี่ยวกับพื้นที่/เขตการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) กฎกระทรวง ฉบับที่ 62 (พ.ศ.2519) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 75 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 338 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 กำหนดวิธีการ เงื่อนไข และข้อกำหนดเกี่ยวกับการขายสุรา

(2) กฎกระทรวง ฉบับที่ 71 (พ.ศ.2522) ออกตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 338 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดเขตท้องที่ห้ามมิให้ขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสิบลิตรเข้าในหรือออกนอกเขตท้องที่ดังกล่าว

(3) มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 กำหนดเกี่ยวกับอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการ ต้อง

- ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว

- ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญ

- มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

2.2.3 อายุขั้นต่ำในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการควบคุมเกี่ยวกับอายุขั้นต่ำในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) มาตรา 26 (10) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการจำหน่าย แลกเปลี่ยนหรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก (บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์) เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

(2) มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ห้ามมิให้เด็ก (บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์) ชื่อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ปริหรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ปริ

(3) มาตรา 16/1 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่4) พ.ศ.2549 บัญญัติห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยให้พลละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทตาม มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวและอาจถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

2.2.4 วัน/เวลาการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการควบคุมเกี่ยวกับวัน/เวลาการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) กฎกระทรวง ฉบับที่ 36 (พ.ศ.2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ขายสุราได้เฉพาะภายในเวลาตั้งแต่ 11 นาฬิกา ถึง 14 นาฬิกา และตั้งแต่ 17 นาฬิกา ถึง 2 นาฬิกา ของวันถัดไป

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 กำหนดห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 6 ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุราหรือบุคคลซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่ 11-14 นาฬิกา และตั้งแต่ 17-24 นาฬิกา เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น และห้ามมิให้ผู้ใดดื่มสุราชนิดใด ๆ ณ สถานที่ขายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา เว้นแต่สถานที่ขายสุรานั้น ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้ นอกจากนั้น การจำหน่ายสุราและดื่มสุราในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้เปิดทำการได้เกินเวลา 24 นาฬิกา ให้กระทำนอกเวลาที่กำหนดได้เฉพาะหลังจากเวลา 24 นาฬิกา จนถึงเวลาปิดทำการ

2.3 การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านฉลาก

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านฉลาก มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ.2544 (ฉบับที่ 3) ข้อ 12 กำหนดเกี่ยวกับฉลากที่ใช้ปิดภาชนะบรรจุสุราต้องมีข้อความเกี่ยวกับ ชนิดสุรา ชื่อสุรา ชื่อผู้ได้รับอนุญาต ที่ตั้งของสถานที่ทำสุรา ส่วนประกอบหลักหรือวัตถุดิบที่ใช้ทำสุรา แรเงแอลกอฮอล์ ขนาดบรรจุ วันเดือนปีที่บรรจุ และคำเตือนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(2) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 272) พ.ศ.2546 เรื่อง สุรา ลงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2546 การออกประกาศดังกล่าวอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 6 (3) (4) (5) และ (10) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 โดยมีสาระสำคัญ เป็นการกำหนดให้ฉลากของสุราต้องแสดงข้อความคำเตือนในเรื่องห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี การดื่มสุราทำให้ความสามารถในการขับขียนพาหนะลดลง และเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ควรดื่ม ด้วยตัวอักษรขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 5 มิลลิเมตร

2.4 การคุ้มครองผู้บริโภคโรคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยมาตรการเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

2.4.1 สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

สินค้าที่ไม่ปลอดภัย หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีเก็บรักษา คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาพสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม ซึ่งความเสียหาย หมายถึง ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ (ความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว วิตกกังวล เศร้าโศก อับอาย) ดังนั้น กรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ผู้ประกอบการเข้าข่ายรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 สินค้านั้นต้องบกพร่องและต้องสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นก่อน โดยผู้เสียหายต้องพิสูจน์ได้ว่าได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้นั้นเป็นไปตามปกติ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า

- สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- ผู้เสียหายรู้อยู่แล้วว่าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- ความเสียหายเกิดจากการใช้หรือการเก็บรักษาที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีการรักษา คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนพอสมควรแล้ว

ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภครและผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย ประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ จะนำมาใช้เป็นข้ออ้างเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบไม่ได้

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมและมูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ และได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม

2.4.2 การเยียวยาความเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 (มารยาท บุญดา, 2552, หน้า 87-100)

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่มีจุดมุ่งหมายให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายได้รับความเสียหาย อันเกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยเพิ่มเติมไปจากกฎหมายทั่วไปอย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 หากความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการเยียวยาผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 11 ว่า

“นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ อันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(2) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขาย สินค้านั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของ

ผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับสถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย”

และตามมาตรา 4 ได้นิยามคำว่า “ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความโศกเศร้าเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

จึงเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนดังนี้ (1) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติในบรรพ 2 ลักษณะ 5 หมวด 2 (2) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตายสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายสามารถเรียกค่าเสียหายต่อจิตใจได้และ (3) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษที่ผู้เสียหายจะได้รับก็ต่อเมื่อสามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ คือ ผู้ประกอบการ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายสินค้า นั้นได้ขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือเมื่อรู้ว่าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแต่ก็ได้กำหนดเพดานหรืออัตราสูงสุด เป็นจำนวนไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดให้แก่ผู้เสียหาย

เหตุที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 บัญญัติคำนิยามของคำว่า “ความเสียหายต่อจิตใจ” ไว้ ก็เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของศาล อนึ่ง แม้ว่ามาตรา 466 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดว่า ในกรณีที่ทำให้บุคคลเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัย ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติศาลคดีแพ่งไม่เคยพิพากษาให้ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจตามคำขอของผู้เสียหายแต่อย่างใด โดยกล่าวอ้างว่าไม่มีกฎหมายให้อำนาจเรียกค่าเสียหายดังกล่าว

EC Directive 85/374/EEC แห่งสหภาพยุโรปไม่ได้บัญญัติในรายละเอียดว่าความเสียหายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ความเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน และความเสียหายทางจิตใจนั้นจะเรียกร้องได้หรือไม่ และจะให้มีวิธีการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษได้หรือไม่ ดังนั้น รายละเอียดดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม มาตรา 16 กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถบัญญัติกฎหมายภายในของตนเพื่อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ที่ต้องรับผิดชอบได้ โดย

เพดานของความรับผิดที่จะกำหนดขึ้นนั้นจะต้องไม่ต่ำกว่า 70 ล้าน ECU สำหรับความเสียหายคราวเดียวกันที่เกิดขึ้นจากสินค้ารายการนั้น ๆ

2.5 การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการฟ้องคดีผู้บริโภค

หลักพื้นฐานที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ ความสามารถในการจำแนกได้ว่าเป็นคดีผู้บริโภค เนื่องจากหากข้อพิพาทที่เกิดขึ้นไม่มีลักษณะเป็นคดีผู้บริโภค ก็ไม่อาจดำเนินคดีในศาลตามระบบวิธีพิจารณาแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 แต่ต้องบังคับการให้เป็นไปตามกระบวนการวิธีพิจารณาตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามปกติ

2.5.1 ความหมายของคำว่า “คดีผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของคำว่า “คดีผู้บริโภค” ไว้ว่า

(1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบการซึ่งพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ

(2) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(3) คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกันตามข้อ (1) หรือข้อ (2)

(4) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัติ

จากบทบัญญัติดังกล่าว สรุปได้ว่า คดีผู้บริโภคต้องมีลักษณะ

(1) เป็นข้อพิพาททางแพ่ง

(2) เป็นข้อพิพาทระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ ที่พิจารณาถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่ายที่มีอำนาจต่อช่องทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกันเป็นสำคัญ

(3) เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าหรือบริการ ซึ่งมีกฎหมายรับรองสิทธิไว้ นอกจากนี้ ยังถูกกำหนดให้มีความหมายครอบคลุมถึงคดีแพ่งตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 และคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีต่าง ๆ ดังกล่าวหรือมีกฎหมายกำหนดให้ใช้วิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดี พ.ศ.2551

2.5.2 กระบวนการในการฟ้องคดีผู้บริโภค

การดำเนินคดีในศาล เป็นวิธีการระงับข้อพิพาทที่คู่กรณีที่มีข้อโต้แย้งสิทธิทางแพ่งสามารถนำมาใช้ในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้โดยวิธีนี้คู่กรณีฟ้องร้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลเป็นผู้พิจารณาตัดสินข้อพิพาท ซึ่งกระบวนการฟ้องคดีนี้มีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน

เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากวัตถุอันตรายหรือสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากเป็นกรณีคดีแพ่งทั่วไปการฟ้องร้องดำเนินคดีต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่หากเป็นกรณีที่ต้องด้วยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 จะถือว่าเป็นคดีผู้บริโภคและต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาไปตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ซึ่งมีความแตกต่างจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ปัจจุบันการดำเนินคดีผู้บริโภคในศาล มีวิธีการดำเนินคดีแตกต่างจากการพิจารณาคดีแพ่งทั่วไป เนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายวิธีบัญญัติที่กำหนดระบบวิธีพิจารณาความแบบใหม่ที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคมากกว่าระบบวิธีพิจารณาคดีทั่วไปตามปกติ ในกรณีเกิดความเสียหายเกิดขึ้นจากสินค้ารถยนต์ที่ไม่ปลอดภัยเมื่อมีการฟ้องร้องให้ต้องรับผิดชอบพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 คดีดังกล่าวนี้ ถือเป็นคดีผู้บริโภคและใช้วิธีพิจารณาความตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551

2.6 การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านสัญญา

หลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีแนวคิดพื้นฐานที่ถือว่าคู่กรณีที่ตกลงผูกพันกันนั้นมีความเท่าเทียมกันในความรู้ อำนาจต่อรอง ฐานะทางเศรษฐกิจ และหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งการแสดงเจตนา แต่เมื่อสภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงไป ข้อตกลงในระหว่างผู้ซื้อและผู้ประกอบธุรกิจมีลักษณะไม่ตั้งอยู่บนความเท่าเทียมกัน และมีแนวโน้มในการใช้ข้อตกลงที่มีลักษณะสำเร็จรูปที่มีข้อความที่ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ฝ่ายตนมากที่สุด จนเกิดความไม่เป็นธรรม จึงเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น ผู้บริโภคที่อยู่ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่เสียเปรียบจึงไม่อาจโต้แย้งได้ เพราะข้อสัญญามีข้อความชัดเจนและมีการยอมผูกพันตนเองโดยไม่มีข้อโต้แย้ง ทำให้ต้องยอมรับผลในสัญญาทุกประการ

ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541 มาตราที่ 12 มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่าปัญหาที่เกิดจากข้อตกลงที่มีลักษณะไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคทวีขึ้น ประกอบกับหลักกฎหมายทั่วไปในประมวลแพ่งและพาณิชย์ไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไข หลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา ใช้มาตรการป้องกันความเสียหาย ไม่ใช่เยียวยาขาดใช้ความเสียหายที่เกิดจากข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม กล่าวคือ องค์การภาครัฐในรูปคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะเป็นผู้พิจารณาว่า จะกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำสัญญาซื้อขายเป็นหนังสือหรือตามปกติประเพณีทำสัญญากันเป็นหนังสือ เป็นธุรกิจควบคุมสัญญาได้ เมื่อกำหนดแล้วสัญญาดังกล่าวต้องมีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด โดยกรรมการว่าด้วยสัญญาจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข รายละเอียดหรือแบบของสัญญาที่ต้องมีหรือต้องปฏิบัติในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา 35 ทวิ)

ด้วยเหตุที่มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เป็นมาตรการด้านการป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ผู้บริโภคที่ได้รับผลเสียหายจากการทำสัญญาที่ฝ่าฝืนหรือผิดหลักเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ยังคงไม่ได้รับการเยียวยาหรือแก้ไขความเสียหายตามกฎหมายนี้แต่อย่างใด กล่าวคือ หากมีการชำระราคาหรือการส่งมอบตามสัญญาที่ผิดกฎหมาย คู่กรณีฝ่ายที่ปฏิบัติชำระหนี้เป็นที่เรียบร้อย แม้ผู้ประกอบการจะทำผิดพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องสัญญา แต่จะถูกคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาลงโทษทางอาญา ไม่มีบทบัญญัติให้คืนเงินกู้บริโภคที่ชำระแล้ว ด้วยเหตุนี้ ผู้บริโภคยังคงเสียหายเช่นเดิม และต้องฟ้องร้องเรียกเงินคืนในศาลแพ่งตามวิธีฟ้องคดีแพ่ง

2.7 บทกำหนดโทษ

2.7.1 บทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่องการค้าโฆษณา ฉลากสินค้า ข้อสังเกตคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการในการควบคุมการค้าโฆษณา โดยวิธีควบคุมอำนาจฝ่ายบริหารไว้ในมาตรา 27 อันเป็นอำนาจสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด หากมีผู้กระทำการโฆษณาฝ่าฝืนมาตรา 22 อำนาจตามมาตรา 27 นี้ เรียกว่าเป็นอำนาจกึ่งตุลาการ ซึ่งกรรมการในโฆษณามีสิทธิใช้ดุลยพินิจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27 ได้ และหากเห็นว่าการกระทำดังกล่าว ส่อเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 47 หรือมาตรา 38

ด้วยแล้ว คณะกรรมการ โฆษณามีสิทธิดำเนินคดีอาญาโดยร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และนำคดีฟ้องศาลได้อีก โสคหนึ่ง ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงมีมาตรการสองระดับควบคู่กัน และจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมถูกต้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การกำหนดให้ฝ่ายบริการมีอำนาจสั่งการใด ๆ ได้เพื่อให้ทันกับเหตุแห่งความเสียหาย แต่มิได้หมายความว่ากระทำอันเดียวกันนั้น จะไม่ถูกดำเนินคดีในศาลได้อีก ถ้าพฤติกรรมของผู้กระทำต่อเจตนาไม่สุจริต

ในส่วนที่เกี่ยวกับการ โฆษณา กฎหมายกำหนดโทษไว้สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องในธุรกิจโฆษณา ได้แก่ เจ้าของสินค้าหรือบริการ เจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณา โดยกำหนดอัตราโทษไว้ต่างกัน ในมาตรา 47-49 เป็นบทกำหนดโทษสำหรับกรณีที่อยู่โฆษณาน่าจะเป็นเจ้าของสินค้าหรือบริการ ในขณะที่มาตรา 550 เป็นบทกำหนดโทษสำหรับผู้เป็นเจ้าของสื่อโฆษณา และ/หรือผู้ประกอบการโฆษณาอันมีอัตราโทษเพียงกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 47-49 แต่ในความเป็นจริง พบว่า หลายกรณีผู้เป็นเจ้าของสินค้าหรือบริการไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อความในโฆษณาแม้แต่น้อย เพราะผู้ประกอบการโฆษณารับจัดทำ หรือเจ้าของสื่อโฆษณา เช่น หนังสือพิมพ์ มีฝ่ายขายหน้าโฆษณา ทำหน้าที่ขายหน้าหรือเนื้อหาโฆษณาให้เพื่อรับจัดทำข้อความโฆษณาให้โดยเสร็จสิ้น ด้วยเหตุนี้ถ้าเป็นข้อความที่ผิดกฎหมาย เจ้าของสินค้าหรือบริการก็ปฏิเสธความรับผิดชอบ เจ้าของสื่อโฆษณาหรือผู้ประกอบการโฆษณายอมรับว่าจัดทำโฆษณาโดยลำพัง กรณีเช่นนี้ ยังคงถือว่าผู้ประกอบการโฆษณาหรือเจ้าของสื่อโฆษณา ควรรับโทษเพียงกึ่งหนึ่งหรือไม่ ประเด็นนี้ยังต้องรออุทธรณ์คดีความบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ต่อไป ซึ่งเห็นได้ชัดว่ามีการแบ่งมาตรฐานการลงโทษออกเป็นสองระดับ ที่บังเอิญกฎหมายไม่ระบุว่า อัตราโทษที่ลงเพียงกึ่งหนึ่งเป็นอัตราโทษที่เป็นบทสันนิษฐานว่า ผู้กระทำการเป็นผู้ควรต้องรู้ว่าการกระทำของตนผิดกฎหมาย กล่าวคือ เป็นบทกำหนดให้รับผิดโดยไม่ต้องมีเจตนา แต่หากเจตนาทำผิดก็ต้องรับผิดเต็มตามอัตราโทษในมาตรา 47-49 ดังนั้นจึงถือเป็นช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมายที่ควรปรับปรุง

2.7.2 บทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ โดยมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ และกรณีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อริบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอริบดี มีอำนาจเปรียบเทียบได้ (มาตรา 44 ทวิ) นอกจากนี้ เจ้าพนักงานสรรพสามิตหรืออริบดีผู้ออกใบอนุญาตแล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดไม่เกินครั้งละ 6 เดือน หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หากผู้ได้รับ

อนุญาตกระทำได้ต่อพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดในกฎกระทรวง หรือข้อกำหนดในใบอนุญาต (มาตรา 46)

สำหรับ สุรา เชื้อสุราและสินค้าที่ทำด้วยสุราที่ได้ทำ นำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย หรือมีไว้ในครอบครอง อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนภาชนะที่ใส่สิ่งของ ดังกล่าว รวมทั้งภาชนะและเครื่องกลั่นสำหรับทำสุรา ให้รับเป็นของกรมสรรพสามิต (มาตรา 45) ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการผลิต (Supply) แบ่งระบบได้ดังต่อไปนี้

(1) ระบบการผลิตและการจำหน่าย มีการควบคุมโดยการออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493

- กรณีทำสุราต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต (มาตรา 5)
- กรณีผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต (มาตรา 6)

- กรณีผู้จำหน่ายหรือขายสุราต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต (มาตรา 17)

นอกจากพระราชบัญญัติสุราฯ ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยเรื่องวิธีการบริหารงานสุรา รวมทั้งห้าฉบับ กำหนดให้โรงงานสุราที่ได้รับอนุญาต ต้องควบคุมการผลิตให้มีมาตรฐานในด้านคุณภาพตามที่กำหนด ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และรัฐเข้าไปควบคุมดูแลในด้านสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัย

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตโรงงานสุรา ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.25543 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการอนุญาตโรงงานสุราตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เพื่อให้โรงงานสุราที่มีมาตรฐานด้านการผลิต ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ รวมทั้งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2927 (พ.ศ.2544) เรื่องกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสุรากลั่น (มาตรฐานเลขที่ มอก. 2088-2544) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุดิบอาหาร สารปนเปื้อน เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินของสุรากลั่น

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2928 (พ.ศ.2544) เรื่องกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไวน์ (มาตรฐานเลขที่ มอก. 2089-2544) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุเจือปนอาหาร สารปนเปื้อน เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินของไวน์

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2929 (พ.ศ.2544) เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเบียร์ (มาตรฐานเลขที่ มอก. 2090-2544) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุเจือปนอาหาร สารปนเปื้อน เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินของเบียร์

(2) ระบบภาษี ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสุราฯ มีดังต่อไปนี้

- ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุรา (มาตรา 47 (1)) ซึ่งปัจจุบันมีกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุรา พ.ศ.2546

- การเสียภาษีให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุ (มาตรา 7 และมาตรา 8) หรือกระทำโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 116 (พ.ศ.2541) ได้แก่ การใช้เครื่องมือวัดปริมาณน้ำสุรา และคำนวณภาษีสุราตามที่ได้จากเครื่องมือหรือการใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีสุราผนึก หรือปิดภาชนะบรรจุสุราหรือเป็นภาชนะบรรจุสุรา

- มีการกำหนดให้เสียภาษีสุราในอัตราทั้งตามมูลค่าหรือตามปริมาณ ดังนี้

1. ถ้ากำหนดให้เสียภาษีสุราในอัตราทั้งตามมูลค่าและตามปริมาณ ให้เสียภาษีในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า (มาตรา 8 ตรี)

2. การเสียภาษีสุราตามมูลค่า ให้ถือดังนี้ (มาตรา 8 จัตวา) กรณีสุราที่ทำในราชอาณาจักร ให้ถือตามราคาขาย ณ โรงงานสุรา ในกรณีไม่มีราคาขาย ณ โรงงานสุรา หรือราคาขาย ณ โรงงานสุราดังกล่าวมีหลายราคา ให้ถือตามราคาที่อยู่บิดกรมสรรพสามิตออกประกาศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 102 (พ.ศ.2534) และสำหรับกรณีสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรให้ถือราคา ซีไอเอฟ หรือราคาสินค้าที่บวกด้วยค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรในราชอาณาจักร ของสุรา บวกด้วยอากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กำหนดในหมวด 4 ลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร

นอกจากการเสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราดังกล่าวแล้ว มาตรา 4 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ.2527 ยังกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นร้อยละสิบของภาษีอีกด้วย

2.7.3 ระบบอัตราค่าธรรมเนียมสุรา มีการควบคุม โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

โดยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสุรา (มาตรา 47 (1)) ซึ่งปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 69 (พ.ศ.2521) กฎกระทรวง ฉบับที่ 120 (พ.ศ.2545) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 122 (พ.ศ.2547) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสุรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ได้แก่ การกำหนดค่าธรรมเนียมสุราทั้งในส่วน of ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ค่าธรรมเนียมสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการปิดแสตมป์สุรา หรือการเปลี่ยนแปลงสุราตาม มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 22 อุตสาหกรรมสุราในประเทศไทยเป็นกิจการที่มีลักษณะเป็น กิจการไม่ผูกขาด แต่มีการกำกับดูแล โดยผ่านรูปแบบการอนุมัติให้ผลิตและจำหน่ายสุรา โดยผ่าน พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 โดยแบ่งตามความแรงแอลกอฮอล์หรือดีกรีเป็นหลัก และแบ่งตาม วิธีการหรือกระบวนการผลิตเป็นปัจจัยรอง โดยแบ่งออกเป็น สุราแช่ และสุรากลั่น

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของต่างประเทศ

มาตรการทางกฎหมายในประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ระบบกฎหมายทั้ง Civil Law และ Common Law ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และคุ้มครองผู้บริโภค (บรรเจิด สิงคะเนติ, สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, ฉันทพิมพ์ บรรจงจิตร, จันทิมา พัฒนางกูร, พีระ พัฒนางกูร และ ยอดฉัตร ตสาริกา, 2547, หน้า 2-77) มีดังนี้

1. ประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศส เป็นประเทศหนึ่งที่มีปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ ประชากรต่อปีอยู่ในลำดับต้น ๆ ของประเทศในทวีปยุโรปตะวันตก และปัญหาการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควรเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญประการหนึ่ง และได้กลาย มาเป็นปัญหาในเชิงนโยบายของประเทศ โดยนโยบายเกี่ยวกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เกินสมควรเป็นนโยบายในลำดับต้น ๆ ของการบริหารประเทศของรัฐบาลในหลายยุค หลายสมัย นโยบายดังกล่าวอาจแบ่งออกเป็นนโยบายในเชิงป้องกันและนโยบายในเชิงลงโทษ

ในการศึกษากฎหมายและนโยบายของประเทศฝรั่งเศส อาจแบ่งข้อพิจารณาออกได้ 2 ประการ คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และนโยบายเกี่ยวกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร

1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควรของประเทศฝรั่งเศส อันเป็นกฎหมายหลัก คือ บทบัญญัติแห่งบรรพ การต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร (Livre 3-Lutte contre l'alcoolisme) ของประมวลกฎหมายสาธารณสุข (Code de la Sante publique) บทบัญญัติแห่งบรรพ 3 ดังกล่าว ประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ ทั้งหมด 5 หมวด ได้แก่

หมวด 1 การป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร (Prevention de l'alcoolisme)

หมวด 2 เครื่องดื่ม (Boissons)

หมวด 3 สถานจำหน่ายเครื่องดื่ม (Debits de boissons)

หมวด 4 บทบัญญัติเกี่ยวกับโทษของการเมาสุราในที่สาธารณะ (Repression de l'ivresse publique และการคุ้มครองผู้เยาว์ (Protection des mineurs)

หมวด 5 บทกำหนดโทษทางอาญา

1.2 นโยบายเกี่ยวกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งบรรพ 3 ของประมวลกฎหมาย สาธารณสุข ดังกล่าวข้างต้น โดยสังเขปแล้ว อาจพอสรุปนโยบายเกี่ยวกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควรได้เป็นสองลักษณะ ได้แก่ นโยบายเชิงป้องกัน และนโยบายเชิงลงโทษ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะนโยบายเชิงป้องกัน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเชิงป้องกันนั้น อาจแบ่งข้อพิจารณาออกได้ 2 ประการ ได้แก่ หน้าที่โดยทั่วไปของรัฐและกฎเกณฑ์ควบคุมเกี่ยวกับเครื่องดื่ม และสถานจำหน่ายเครื่องดื่ม

1.2.1 หน้าที่โดยทั่วไปของรัฐ (Mission generale de l'Etat)

การป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร (La prevention de l'alcoolisme) ถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐ บทบัญญัติแห่งบรรพ 3 ของประมวลกฎหมายสาธารณสุขได้กำหนดหน้าที่โดยทั่วไปของรัฐในส่วนนี้ไว้ในหมวด 1 โดยเฉพาะบทบัญญัติมาตรา L. 3311-1 ของประมวลกฎหมายสาธารณสุข ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐจะต้องจัดการและร่วมมือในการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร ตลอดจนการดำเนินการรักษาผู้ที่

บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร” (La prevention et le traitement de l'alcoolisme) และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว ย่อมเป็นภาวะความรับผิดชอบของรัฐ โดยต้องไม่กระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ ที่รัฐมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือในโครงการประกันการเจ็บป่วย (Les regimes d'assurance maladie) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (Les depenses de soins de ville et d'hospitalisation) และค่าใช้จ่ายด้านการบริการทางการแพทย์ (Les depenses medico-sociales) ของศูนย์บริการสังคมต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันทางสังคมและทางการแพทย์ (Loi n 75-535 du 30 juin 1975 relative aux institutions sociales et medico-sociales)

นอกจากนี้ บทบัญญัติแห่งบรรพ 3 ของประมวลกฎหมายสาธารณสุขยังได้กำหนดรายละเอียดของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่รัฐต้องดำเนินการเพื่อการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควรว่า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต้องประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะเป็นการป้องกันและเป็นการให้ความรู้ (Des messages de prevention et d'education) โดยต้องไม่เป็นไปในลักษณะของการเลือกปฏิบัติ (De caracteres discriminatoires) ในระหว่างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต้องแสดงถึงผลของแอลกอฮอล์ที่มีต่อทารกในครรภ์ (Le syndrome d'alcoolisation foetale) และต้องมีข้อความเชิญชวนมิให้หญิงมีครรภ์บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.2.2 กฎเกณฑ์ควบคุมเกี่ยวกับเครื่องดื่ม และสถานจำหน่ายเครื่องดื่ม (Reglementation des boissons et des debits de boissons)

บทบัญญัติแห่งบรรพ 3 ของประมวลกฎหมายสาธารณสุขได้กำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นการควบคุมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการต่อสู้กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินสมควร โดยเฉพาะการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นองค์ประกอบหลักของเรื่อง ได้แก่ เครื่องดื่มและสถานจำหน่ายเครื่องดื่ม ซึ่งในที่นี่ขอกว่าถึงในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตและการค้าเครื่องดื่ม เรื่องข้อห้ามต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนแปดข้อ โดยข้อที่ 8 คือ การกำหนดเวลาในการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่า ห้ามมิให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่ลูกค้าต้องนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปบริโภคภายนอก ภายในจุดบริเวณจำหน่ายน้ำมัน ระหว่างเวลา 22.00-6.00 น.

ห้ามมิให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี และห้ามมิให้ผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เข้าไปในสถานจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่มีบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่มีอายุเกิน 18 ปี ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือดูแลติดตามผู้เยาว์เข้าไปกับผู้เยาว์ด้วย

2. ประเทศสวีเดน

ประชากรกว่าร้อยละ 20 ของประเทศสวีเดนดื่มสุราจัดอยู่ในชั้นอันตราย และในจำนวนดังกล่าวกว่าร้อยละ 50 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15-34 ปี จากปัญหาการดื่มสุราดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ปัญหาทางสังคม ฯลฯ โดยมากกว่าสามในสี่ของกลุ่มบุคคลดังกล่าวไม่ตระหนักถึงความเสี่ยงต่ออันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยเหตุนี้ กรมสุขภาพของสหพันธ์และกรมควบคุมสุราของสหพันธ์ได้รณรงค์เพื่อให้ ลด ละ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่ ค.ศ. 2000 ภายใต้โครงการ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ” เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์เกี่ยวกับการบริโภคสุราที่ดำเนินไปในทางที่ไม่ถูกต้อง รัฐบาลสวีเดนแห่งสหพันธ์ว่าด้วยสุราแบ่งออกเป็น 11 หมวด โดยหมวดที่ 5 ได้กล่าวถึง การค้าขายสุราเพื่อดื่ม

2.1 ความหมาย (มาตรา 32)

การค้าสุราเพื่อดื่ม หมายถึง บุคคลที่ขายเป็นคนกลางหรือดำเนินการด้วยวิธีอื่น ๆ โดยมีค่าตอบแทน การให้สุราโดยไม่มีค่าตอบแทนเพื่อวัตถุประสงค์ในการโฆษณาถือว่าเป็นการค้าเช่นกัน ยกเว้นการให้เป็นของขวัญ โดยเป็นการให้ที่กำหนดขอบเขตของบุคคลได้ ร้านค้าขนาดใหญ่ หมายถึง ร้านค้าที่ส่งสุราเพื่อให้ร้านค้าปลีกหรือผู้ประกอบการอื่น ส่วนการค้าสุราอื่น รวมถึงร้านขายสุราให้ถือว่าเป็นการค้าขนาดเล็ก

2.2 หน้าที่ที่จะต้องได้รับอนุญาต (มาตรา 39)

- ร้านค้าสุราเพื่อดื่มจะต้องได้รับอนุญาต
- ผู้ผลิตเหล้าเฉพาะจากผลิตผลในประเทศที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือผลิตผลจากป่าภายในประเทศ และมีได้มีร้านขายเหล้า กรณีนี้ไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาต หาก

ก. ขายให้กับผู้ได้รับอนุญาตในการขาย

ข. สำหรับการขายอื่น ๆ หากแต่ละปีมีจำนวนไม่เกิน 400 ลิตร

2.3 การให้อนุญาตร้านค้า

ร้านค้าขนาดใหญ่ต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมควบคุมสุราของสหพันธ์ หากให้แต่ละปีมีจำนวนมากกว่า 400 ลิตร การอนุญาตนั้นให้พิจารณาโดยไม่ต้องคำนึงว่า ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือชื่อที่ต้องรับผิดชอบสำหรับการค้าขายสุรานั้นเป็นผู้มีความสามารถกระทำการหรือไม่ และมีชื่อเสียงที่ดีหรือไม่ การอนุญาตคิดตามปฏิทินโดยต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นรายปีละ 300 ฟรังก์

สำหรับร้านค้าขนาดเล็กในมลรัฐต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของมลรัฐ หากสุราถูกนำมาจากร้านค้าซึ่งอยู่นอกมลรัฐนั้น ๆ ในกรณีนี้ร้านค้าขนาดเล็กต้องได้รับใบอนุญาตจากมลรัฐที่ส่งสุรามาขายด้วย ค่าธรรมเนียมในการอนุญาตให้เปิดร้านค้าขนาดเล็กให้ชำระล่วงหน้าเป็นรายปี โดยเสียค่าธรรมเนียมปีละ 2,000 ฟรังก์ เจ้าหน้าที่ในการควบคุมสุราของสหพันธ์อาจถอนใบอนุญาตการขายสุราได้ หากเจ้าของร้านค้าไม่มีใบอนุญาตของร้านค้าขนาดเล็กของมลรัฐ

สำหรับร้านค้าขนาดเล็กนั้น กฎหมายห้ามมิให้จำหน่ายสุรา โดยมีข้อห้ามดังต่อไปนี้

- ก. ห้ามเคลื่อนย้ายร้าน
- ข. ห้ามขายบริเวณถนนสาธารณะหรือพื้นที่สาธารณะเท่าที่ได้รับข้อยกเว้นให้ดำเนินกิจการได้
- ค. ห้ามเร่ขาย
- ง. การขายโดยการจัดส่ง
- จ. การขายโดยผ่านเครื่องขายอัตโนมัติ
- ฉ. การขายโดยมีสิ่งล่อใจผู้บริโภค
- ช. การขายต่อเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
- ซ. การให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการโฆษณา

3. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้มีการพัฒนาระบบการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องและยาวนาน อำนาจในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถูกแบ่งระหว่างสหรัฐ มลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น นอกจากนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกามีเนื้อที่กว้างใหญ่มาก มีความหลากหลายในความต้องการของแต่ละท้องถิ่น จึงนำไปสู่นโยบายที่แตกต่างกัน

โดยใน ค.ศ.1919 สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเข้มงวดอันนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญครั้งที่ 18 ซึ่งกำหนดให้การผลิต การขาย หรือการเคลื่อนย้ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสิ่งต้องห้ามภายในสหรัฐอเมริกาและดินแดนที่อยู่ภายใต้อำนาจของสหรัฐอเมริกา แต่การดำเนินนโยบายดังกล่าวประสบความล้มเหลวอย่างร้ายแรง เนื่องจากรัฐไม่อาจเข้าไปบังคับได้อย่างทั่วถึง ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการผลิตและค้าขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ใน ค.ศ.1933 สภากองเกรสจึงได้อนุมัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริการั้งที่ 21 โดยมีเนื้อหาที่กำหนดให้การอนุญาตนำเข้าหรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในเขตแดนของมลรัฐใดมลรัฐหนึ่งเป็นอำนาจเฉพาะของมลรัฐนั้น โดยอำนาจ

ดังกล่าวรวมถึงการกำหนดโครงสร้างการจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และมาตรการควบคุมอื่น ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการขายและครอบครองเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

นโยบายสำหรับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในประเทศสหรัฐอเมริกาจำแนกออกเป็นสามประเภทหลัก ได้แก่ นโยบายด้านการควบคุมการบริโภค นโยบายด้านการควบคุมการผลิต และนโยบายด้านการควบคุมและลดผลกระทบ

สำหรับนโยบายด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สามารถนิยามได้ว่า คือนโยบายควบคุมความต้องการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของประชาชน กล่าวคือ มาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เกินขนาดจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพของตนเอง ความเสียหายต่อผู้อื่น รวมถึงปัญหาอื่นที่เกิดจากความไม่สงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งนโยบายด้านนี้ที่ปรากฏชัดเจนในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ การกำหนดอายุขั้นต่ำในการบริโภคหรือจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

กฎหมายมลรัฐได้กำหนดอายุขั้นต่ำของการเข้าถึงเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 กฎหมายดังกล่าว ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แก่ผู้เยาว์ แต่มิได้ห้ามการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือการจำหน่ายฯ ให้แก่ผู้เยาว์ด้วยวิธีอื่น อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาครั้งที่ 18 ใน พ.ศ.2462 หลักว่าด้วยการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แก่ผู้เยาว์ยังคงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และมลรัฐส่วนใหญ่ได้กำหนดให้อายุ 21 ปี เป็นอายุขั้นต่ำสำหรับการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ซึ่งตรงกับอายุขั้นต่ำสำหรับการใช้สิทธิเลือกตั้งระดับประเทศในขณะนั้น

ในระหว่าง พ.ศ.2513-2518 มลรัฐ 29 แห่งได้ลดอายุขั้นต่ำของการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จาก 21 ปี เป็น 18 ปี 19 ปี หรือ 20 ปี เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาครั้งที่ 26 ที่ลดอายุขั้นต่ำของการใช้สิทธิเลือกตั้งของสหรัฐจาก 21 ปี เป็น 18 ปี แต่ในทศวรรษต่อมา มลรัฐเหล่านั้นกลับเปลี่ยนมาใช้อายุขั้นต่ำของการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็น 21 ปี เช่นเดิม เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นนัยสัมพันธ์ระหว่างการลดอายุขั้นต่ำของการบริโภคฯ กับการเพิ่มขึ้นของอุบัติเหตุรถยนต์

ใน พ.ศ.2527 สภาคองเกรสได้ตราบัญญัติว่าด้วยอายุขั้นต่ำสำหรับการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้หักการจัดสรรเงินงบประมาณสำหรับการบำรุงรักษาทางหลวงเป็นจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนที่พึงต้องจัดสรรให้แก่มลรัฐในแต่ละปี สำหรับมลรัฐที่ไม่มีกฎหมายห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ซื้อหรือครอบครองเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่สาธารณะ ทั้งนี้ ระเบียบของสหรัฐ (Federal Regulation)

ได้กำหนดนิยามของ “ครอบครองในที่สาธารณะ” ว่า ไม่รวมถึงการครอบครองเครื่องดืมแอลกอฮอล์เพื่อใช้ประกอบพิธีทางศาสนา การครอบครองเมื่ออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของบิดามารดา คู่สมรสหรือผู้ปกครองตามกฎหมายที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปี การได้รับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่เป็นยาทางการแพทย์ การครอบครองเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในสถานที่ส่วนบุคคล หรือการขนส่งหรือให้บริการเครื่องดืมแอลกอฮอล์อันเนื่องจากการว่าจ้างบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี โดยชอบด้วยกฎหมายโดยผู้ผลิต ขายส่งหรือขายปลีกเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ได้รับอนุญาต

กฎหมายฉบับดังกล่าว ได้ถูกโต้เถียงอย่างมากว่าเป็นการตรากฎหมายที่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นการใช้อำนาจสหรัฐแทรกแซงในกิจการของมลรัฐอย่างใดก็ตาม ศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกาได้มีคำพิพากษาเมื่อ พ.ศ.2530 ยืนยันว่าสภาองเกรสได้ตรากฎหมายนี้ขึ้นภายในขอบเขตอำนาจของตน ต่อมาใน พ.ศ.2531 มลรัฐทุกแห่งจึงตรากฎหมายขึ้นตามเงื่อนไขในรัฐบัญญัติว่าด้วยอายุขั้นต่ำสำหรับการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์แห่งชาติ เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลกลางอย่างครบถ้วน

นอกจากนั้น กฎหมายหรือระเบียบในสหรัฐอเมริกาได้กำหนดการควบคุมอายุสำหรับการบริโภคหรือครอบครองเครื่องดืมแอลกอฮอล์อีกสองเรื่อง ได้แก่

1. ระเบียบของสำนักงานอุทยานแห่งชาติ (National Park Service) ซึ่งกำหนดให้การจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี หรือการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์โดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ในสวนสาธารณะของสหรัฐอเมริกาเป็นความผิด ยกเว้นกรณีที่กฎหมายของมลรัฐอาจได้กำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวไปเป็นความผิด หรือกำหนดอายุขั้นต่ำที่ต่ำกว่านั้น จึงให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายมลรัฐนั้น ๆ

2. ในทำนองเดียวกันกับข้างต้น กฎหมายสหรัฐได้กำหนดให้อายุขั้นต่ำสำหรับการซื้อ การครอบครอง และการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในเขตทหาร ให้เป็นเช่นเดียวกับกฎหมายของมลรัฐอันเป็นสถานที่ตั้งของเขตทหารนั้น ๆ แต่ผู้บัญชาการสูงสุดของเขตทหารดังกล่าวอาจกำหนดให้เป็นอย่างอื่นได้ในกรณีที่มีความจำเป็น และในกรณีที่เขตทหารคาบเกี่ยวกันระหว่างเขตแดนของมลรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง หรืออยู่ในเขตของมลรัฐเดียวแต่ห่างจากเขตแดนของมลรัฐอื่นหรือประเทศเม็กซิโก หรือประเทศแคนาดาไม่เกิน 50 ไมล์ รัฐมนตรีอาจกำหนดให้อายุขั้นต่ำที่สุดตามกฎหมายของมลรัฐหรือประเทศดังกล่าวเป็นอายุขั้นต่ำสำหรับการซื้อ การครอบครอง หรือการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในเขตทหารนั้น

รายละเอียดเกี่ยวกับการควบคุมอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคและผู้ครอบครอง ต้องพิจารณาเป็นรายมลรัฐ ซึ่งกล่าวโดยสรุปดังต่อไปนี้

3.1 การบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มลรัฐส่วนใหญ่ได้ตรากฎหมายกำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับผู้เยาว์ แต่กฎหมายของมลรัฐเหล่านี้มีความหลากหลายมากในเรื่องข้อยกเว้นของข้อห้ามดังกล่าว ซึ่งข้อยกเว้นสำคัญที่ปรากฏในกฎหมายของแต่ละมลรัฐมีดังนี้

(1) กรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ให้ความยินยอม หรือการบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้กระทำต่อหน้าบุคคลดังกล่าว

(2) กรณีที่คู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่าอายุขั้นต่ำสำหรับการบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้ให้ความยินยอม หรือการบริโภครองได้กระทำต่อหน้าคู่สมรสนั้น

(3) การยกเว้นสำหรับการบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่เป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล ซึ่งต้องได้รับความยินยอม หรือการบริโภครองได้กระทำต่อหน้าคู่สมรสนั้น

(4) การบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อประโยชน์ในการศึกษา (เช่น โรงเรียนสอนทำอาหาร) การประกอบพิธีทางศาสนา และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาโรคโดยแพทย์

กฎหมายในบางมลรัฐ ยกตัวอย่าง มลรัฐอาร์แคนซอร์ไม่มีกฎหมายห้ามผู้เยาว์บริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มลรัฐโคโลราโดมีกฎหมายห้ามมิให้ผู้เยาว์บริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับความยินยอมหรือได้กระทำต่อหน้าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เฉพาะสำหรับการบริโภครองในสถานที่อันเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคลและเจ้าของสถานที่นั้น ให้ความยินยอมหรืออยู่ในสถานที่บริโภครอง แต่การบริโภครองเพื่อประกอบพิธีทางศาสนาเป็นข้อยกเว้นเด็ดขาดของความผิดดังกล่าว และในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ มีกฎหมายห้ามมิให้ผู้เยาว์บริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีข้อยกเว้นในกรณีที่เป็นการบริโภครองเพื่อประกอบพิธีทางศาสนา หรือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในโรงเรียนสอนทำอาหาร บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ให้ความยินยอมหรืออยู่ในสถานที่บริโภครอง โดยไม่จำกัดสถานที่สำหรับการบริโภครองของผู้เยาว์ เป็นต้น

3.2 การครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มลรัฐทุกแห่งได้ตรากฎหมายกำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยผู้เยาว์ อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของกฎหมายมลรัฐเหล่านี้มีความหลากหลายค่อนข้างมากในข้อยกเว้นของข้อห้ามดังกล่าว ซึ่งข้อยกเว้นสำคัญที่ปรากฏในกฎหมายของแต่ละมลรัฐมีดังนี้

(1) กรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ให้ความยินยอม หรือการครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้กระทำต่อหน้าบุคคลดังกล่าว

(2) กรณีที่คู่สมรสเป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่าอายุขั้นต่ำ สำหรับการครอบครอง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้ให้ความยินยอม หรือการบริโภคร่วมกันได้กระทำต่อหน้าคู่สมรสนั้น

(3) การยกเว้นสำหรับการครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่เป็น ทรัพย์สินส่วนบุคคล ซึ่งอาจต้องได้รับความยินยอมหรือกระทำต่อหน้าบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือคู่ สมรสที่บรรลุนิติภาวะแล้ว

(4) การครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อประโยชน์ในการศึกษา การประกอบ พิธีทางศาสนา และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาโรคโดยแพทย์

กฎหมายในบางมลรัฐ ยกตัวอย่าง มลรัฐอาร์แคนซอร์ห้ามมิให้ผู้เยาว์ครอบครอง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่มีข้อยกเว้นแต่อย่างใด มลรัฐโคโลราโดมีกฎหมายห้ามมิให้ผู้เยาว์ ครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยกเว้นการครอบครองเพื่อประกอบพิธีทางศาสนาและเพื่อ ประโยชน์ทางการแพทย์ นอกจากนี้ บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถให้การยินยอมเพื่อการ ครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ทุกสถานที่ และในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้กำหนดข้อห้ามและ ข้อยกเว้นเช่นเดียวกับกฎหมายของมลรัฐ โคโลราโด แต่เพิ่มเติมกรณีการให้ความยินยอมของคู่ สมรสที่บรรลุนิติภาวะไว้

การห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากแต่ละรัฐมีความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และจารีตประเพณีที่ไม่เหมือนกัน รายละเอียดของเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับเวลาการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงมีความหลากหลาย กันมาก จุดเดียวที่อาจเหมือนกันคือ การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ อย่างไรก็ตาม การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์นี้ใช้เฉพาะกับสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อบริโภคนอกสถานที่เท่านั้น และการนี้ไม่ปรากฏว่ามลรัฐใดได้กำหนดข้อห้ามลักษณะเดียวกัน สำหรับสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อบริโภคในสถานที่

ในส่วนนี้ การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ หมายถึง การขายระหว่างเวลา ปิดทำการในวันเสาร์ของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนถึงเวลาเปิดทำการในวันจันทร์ของร้าน ดังกล่าว

การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ปรากฏขึ้นครั้งแรกก่อน สงครามปฏิวัติเพื่อเรียกร้องความเป็นเอกราชของสหรัฐอเมริกา กฎหมายนี้เรียกว่า กฎหมายสินน้ำเงิน บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวกำหนดข้อห้ามไม่ให้ทำการใด ๆ ที่ขัดต่อหลักว่าด้วยวันพักผ่อน ตามลัทธิศาสนาคริสต์ เช่น การทำงาน การซื้อของ หรือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน อาทิตย์

อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีรัฐหลายแห่งได้ทบทวนนโยบายเกี่ยวกับการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ของตน เมื่อเห็นว่ามีผลกระทบต่อรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจ มลรัฐบางแห่งได้เริ่มมีข้อยกเว้นเล็กน้อยสำหรับข้อห้ามดังกล่าว เช่น การอนุญาตให้ชิมไวน์ในโรงหมักไวน์ หรือ การอนุญาตให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ เช่น ในวันอาทิตย์ที่มีการแข่งขันอเมริกันฟุตบอลรายการซูเปอร์โบวล์ นอกจากนี้ ในมลรัฐอื่น ๆ ก็ได้มีการยกเลิกข้อห้ามเป็นลำดับขั้นตอน เช่น การยกเลิกข้อห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับเครื่องดื่มบางประเภท หรือจำกัดบริเวณการขายให้อยู่ในวงจำกัด

ข้อเท็จจริงใน พ.ศ.2547 มีมลรัฐ 18 แห่งที่ยังคงมีกฎหมายห้ามการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ เช่น มลรัฐอิลลินอยส์ มลรัฐอาร์เคนซอร์ มลรัฐโรดไอแลนด์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์นี้ใช้เฉพาะกับสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อบริโภคนอกสถานที่เท่านั้น

ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ในกรณีที่มีความเสียหายแก่ชีวิตและร่างกายนั้น กฎหมายยอมให้ผู้เสียหายเรียกค่าเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นแล้วและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความเสียหายที่เป็นตัวเงิน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดรายได้ ส่วนความเสียหายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ความเจ็บปวดและการทรมานทุกข์ทรมาน นอกจากนี้ในกรณีที่มีความเสียหายแก่ชีวิตและร่างกายเกิดขึ้นคู่สมรสและบุคคลในครอบครัวอาจเรียกค่าสินไหมทดแทนสำหรับ “Loss of Consortium” ได้ด้วย เช่น ค่าขาดผู้ดูแล ค่าขาดแรงงานในครัวเรือน

สำหรับความเสียหายต่อจิตใจนั้น ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมาย 2 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง หลักเรื่อง Impact Rule ต้องมีความเสียหายทางร่างกายเกิดขึ้นด้วย หรือปรากฏหลักฐานแจ้งชัดว่าผู้ผลิตจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ถ้าเกิดความเสียหายต่อจิตใจเพียงอย่างเดียวโดยไม่มี ความบาดเจ็บของร่างกายเกิดขึ้น บุคคลนั้นไม่อาจเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อจิตใจได้และ ประการที่สองหลัก Zone of Danger Rule ผู้ได้รับความเสียหายต้องพิสูจน์ว่าตนอยู่ในบริเวณที่อาจได้รับอันตรายต่อร่างกายจากการกระทำโดยประมาทของผู้กระทำละเมิด และมีความเสี่ยงอย่างมากที่จะได้รับอันตรายนั้น ผู้ได้รับความเสียหายจึงจะสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อจิตใจได้

สำหรับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษนั้น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้มีการเรียกได้ในกรณีดังนี้

1. กรณีที่ผู้ผลิตรู้ว่าเป็นสินค้าอันตราย และรู้วิธีลดความเป็นอันตรายนั้นลง จนถึงระดับที่ยอมรับได้โดยทั่วไป แต่ไม่ดำเนินการ

2. กรณีที่มีผู้ผลิตรู้ว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายแต่ปิดบังซ่อนเร้นไว้ หรือกรณีภายหลังที่ได้พบว่าสินค้ามีความบกพร่อง แต่ผู้ผลิตไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เหมาะสม (เช่น แจ้งให้ผู้ขายสินค้า และลูกค้าทราบถึงเหตุดังกล่าว) หรือยังคงดำเนินการผลิตสินค้านั้นต่อไปอีก

การกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีจำนวนแน่นอนตายตัวและไม่กำหนดเพดานไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหาย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับจากการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะเวลาหลายปีมานี้ ศาลสูงสหรัฐอเมริกาได้มีคำแนะนำเป็นแนวทางแก่ศาลในมลรัฐต่าง ๆ ว่ากรอบของค่าเสียหายในเชิงลงโทษไม่ควรเกินอัตรา 10 เท่าของความเสียหายที่แท้จริง

4. ประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษและเวลส์มีกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่เป็นจำนวนมาก จากข้อมูลของสถาบัน Institute of Alcohol Studies ได้แสดงจำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด จำนวน 23 ฉบับ โดยมี The Licensing Act, 1964 เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาในการควบคุมเกี่ยวกับสถานที่ เวลา และตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมในประเทศอังกฤษกำหนดว่า ห้ามการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

The Licensing Act, 1964 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นในปีต่อ ๆ มา การแก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติต่าง ๆ ของกฎหมายได้ถูกแก้ไขในลักษณะที่ทำให้เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้นกับการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตัวอย่างเช่น ใบอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภท Justice licenses จากเดิมที่มีกำหนดระยะเวลาในการอนุญาต 1 ปี ได้ขยายระยะเวลาเป็น 3 ปี หรือชั่วโมงที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต (Permitted hours in licensed premises) ก็ได้มีการขยายจำนวนชั่วโมงให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เพิ่มขึ้น จากเดิมที่ห้ามจำหน่ายตลอดเวลาช่วงบ่ายของแต่ละวันก็ขยายให้มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตลอดช่วงบ่ายของแต่ละวัน หรือจากเดิมที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ก็ได้แก้ไขให้สามารถจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ได้ หรือการอนุญาตให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป สามารถซื้อเบียร์ Porter, Cider และ Perry เพื่อบริโภคพร้อมอาหารได้ในบริเวณส่วนหนึ่งของสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จัดขึ้นไว้ สำหรับการบริการอาหาร เป็นต้น

แต่ท้ายที่สุด รัฐสภาได้มีการออกกฎหมายใหม่เรียกว่า The Licensing Act, 2003 ดังนั้น การอธิบายจึงมุ่งเน้นไปที่ตัวบทกฎหมาย The Licensing Act, 1964 เป็นหลัก เนื่องจากยังคงเป็นกฎหมายที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน สำหรับ The Licensing Act, 2003 มีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2003

4.1 ระบบการขอใบอนุญาต (Licensing System)

ระบบการควบคุมการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศอังกฤษและเวลส์เป็นระบบที่ควบคุมโดยการให้ใบอนุญาต ซึ่งสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Licensing premises) หรือสถานที่จัดขึ้นเพื่อความบันเทิง (Providing entertainment) ถูกควบคุมโดยคณะกรรมการที่แตกต่างกัน โดย Licensing Committees มีอำนาจในการอนุญาตให้มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Liquor licenses) สำหรับสถานบันเทิงนั้น ผู้มีอำนาจในการอนุญาตออกใบอนุญาตสำหรับสถานบันเทิงเรียกว่า Local Authorities ซึ่งมีอำนาจในการออกใบอนุญาตที่เรียกว่า “Entertainment Licenses”

รูปแบบของใบอนุญาตมีอยู่สองชนิด 1) Excise licenses และ 2) justice licenses และการอนุญาตในกรณีพิเศษ คือ “Occasional license” เป็นใบอนุญาตที่ต้องยื่นขอต่อ Magistrates Court บุคคลที่มีสิทธิขอใบอนุญาตประเภทนี้ได้ต้องเป็นบุคคลที่มีใบอนุญาตประเภท Justices on-license เท่านั้น

สำหรับ Excise licenses มีอยู่สองประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตเพื่อการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทการขายส่ง ในขณะที่ justice licenses ถูกกำหนดให้ผู้ขายปลีกต้องมีใบอนุญาตประเภทนี้

อย่างไรก็ตาม ใบอนุญาตประเภทนี้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดในการจำหน่ายสองประการ ได้แก่ ห้ามจำหน่ายในวันอาทิตย์ของทุกสถานที่ในเมืองเวลส์และเมือง Monmouth shire ซึ่งเป็นสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันอาทิตย์ และห้ามจำหน่ายในวันคริสต์มาส วัน Good Friday วัน Public Fast และวัน Thanksgiving

การอนุญาตระบบ Justice licenses มีสองประเภท ได้แก่ On-license และ Off-license สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

On-license คือ การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการบริโภคในและนอกสถานที่ที่ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตประเภทนี้จะให้เฉพาะแก่สถานบันเทิงที่เป็นคลับและผับ ร้านอาหาร (Restaurant licenses) ในกรณีของร้านอาหาร เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องถูกเสิร์ฟพร้อมอาหารเท่านั้น ที่พักประเภทเกสเฮ้าส์และโรงแรม (Residential licenses) ซึ่งถูกจำกัดให้จำหน่ายแก่ผู้พักอาศัย

เท่านั้น โรงแรมโดยส่วนใหญ่มีใบอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง Restaurant licenses และ Residential licenses ส่วน Off-license คือ การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการบริโภคนอกสถานที่เท่านั้น ซึ่งได้แก่ การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ

4.2 ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะกระทำได้ในเวลาที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น หากบุคคลใดกระทำการนอกเวลาที่ได้รับอนุญาต ดังต่อไปนี้

1. จำหน่ายเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตไม่ว่าจะเป็นการขายเพื่อบริโภคในสถานที่นั้น หรือเพื่อนำไปบริโภคนอกสถานที่ที่ได้รับอนุญาต
2. บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ออกจากสถานที่ที่ได้รับอนุญาต

สำหรับชั่วโมงที่ได้รับอนุญาตในการจำหน่าย ขึ้นอยู่กับประเภทของใบอนุญาตที่ได้รับ เวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีดังต่อไปนี้

กรณี On-licenses

- วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ยกเว้นวันคริสต์มาส วันศุกร์ก่อนวันคริสต์มาส (Good Friday) 11.00-23.00 น.

- วันอาทิตย์ ยกเว้นวันคริสต์มาส วันศุกร์ก่อนวันคริสต์มาส 12.00-22.30 น.

- วันคริสต์มาส 12.00-15.00 น. และ 19.00-22.30 น.

กรณี off-license

- วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ยกเว้นวันคริสต์มาส 8.00-23.00 น.

- วันศุกร์ก่อนวันคริสต์มาส (Good Friday) 8.00-22.30 น.

- วันคริสต์มาส 12.00-15.00 น. และ 19.00-22.30 น.

คำสั่งห้าม (Restriction Orders) อำนาจในการออกคำสั่งห้ามจะกระทำโดย licensing justices' อย่างไรก็ตาม ดุลพินิจในการออกคำสั่งห้ามถูกให้ความเห็นโดยตำรวจ บุคคลพักอาศัยในบริเวณนั้น ครูใหญ่ และผู้ประกอบการธุรกิจในบริเวณนั้น เหตุผลในการออกคำสั่งห้าม คือ การหลีกเลี่ยงหรือไม่รบกวนบุคคลที่พักอาศัยในบริเวณหรือบริเวณสถานที่ทำงาน สถานที่ศึกษา คำสั่งห้ามในกรณีนี้จะมีเฉพาะสำหรับใบอนุญาตประเภท On-license เท่านั้น นอกจากนี้ คำสั่งห้ามอาจออกเพื่อหลีกเลี่ยงความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาต

การจำกัดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่าย มีดังต่อไปนี้

- เวลาใดเวลาหนึ่งในวันจันทร์ถึงวันเสาร์ ยกเว้น วันศุกร์ก่อนวันคริสต์มาส (Good Friday) ในระหว่างช่วงระยะเวลา 14.30-17.30 น. และระหว่างเวลา 15.00-19.00 น. ของวันอาทิตย์ และวันศุกร์ก่อนวันคริสต์มาส (Good Friday)

- วันใดวันหนึ่งในหนึ่งสัปดาห์หรือช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งของเวลาในหนึ่งปี ระยะเวลาขายสำหรับการขายเพื่อการดื่มนอกสถานที่ (Permitted hours for off-sales) กรณีใบอนุญาตประเภท On-license ผู้ได้รับใบอนุญาตอาจขออนุญาตให้เฉพาะบางส่วนเพื่อทำการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับการดื่มนอกสถานที่เท่านั้นสำหรับระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต เป็นไปตามระยะเวลาอนุญาตของการขายเพื่อการดื่มนอกสถานที่

5. ประเทศออสเตรเลีย

กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศออสเตรเลีย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องการจำหน่าย การจัดหา และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การลดการเกิดอันตรายและความเจ็บป่วยของประชาชนอันเกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวงการอุตสาหกรรม

กฎหมายของประเทศออสเตรเลียห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท เว้นแต่ได้รับอนุญาต ซึ่งแบ่งเป็นห้าประเภท ในที่นี้ขออธิบายเพียงสองประเภท ได้แก่

On-license เป็นใบอนุญาตที่ให้อำนาจในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างเวลา และวันที่กำหนดในใบอนุญาต เพื่อบริโภคในสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Off-license เป็นใบอนุญาตที่ให้อำนาจในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาและวันที่กำหนดในใบอนุญาต เพื่อบริโภคนอกสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โดยกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย บัญญัติห้ามมีการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน Good Friday และวันคริสต์มาส ระหว่างเวลา 8 โมงเช้าถึง 3 ทุ่ม อย่างไรก็ตาม ในวันดังกล่าวแม้มีการห้ามซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีข้อยกเว้นว่าผู้ค้าส่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้ที่ซื้อไป เพื่อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประเภทที่ได้รับอนุญาตแบบ Off-license เท่านั้น

นอกจากนั้น ยังมีบัญญัติห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่เมาสุรา บัญญัติห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือครอบครองหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือในที่สาธารณะ หากฝ่าฝืนมีโทษปรับและสถานที่ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นต้องรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้บัญญัติข้อยกเว้นที่ผู้เยาว์อายุไม่เกิน 18 ปี อาจครอบครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เฉพาะในกรณีเพื่อการทำงาน ในกรณีที่ครอบครอง เพื่อการฝึกงานในหลักสูตรวิชาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ และมีบทบัญญัติลงโทษผู้ที่ใช้ให้ผู้เยาว์อายุไม่เกิน 18 ปี ซื้อหรือรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่จำหน่ายโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับผู้ที่ขายและจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ณ สถานที่ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือในที่สาธารณะ มีความผิดต้องระวางโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนดเช่นกัน มีข้อยกเว้นว่า การซื้อ ครอบครอง หรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่เป็นความผิด ในกรณีที่การซื้อ ครอบครอง หรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านพักอาศัย และในกรณีที่การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในขณะที่รับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองไปด้วย

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศออสเตรเลีย ทำได้เฉพาะในสถานที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น ร้านอาหารที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายแอลกอฮอล์เพื่อบริโภคในร้าน อย่างไรก็ตาม กฎหมายบัญญัติว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะเป็นความผิด เช่น ชายหาด สวนสาธารณะ หรือตามท้องถนน

การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศออสเตรเลีย

(1) การติดฉลากบนบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ Part 2.7 ของประมวลมาตรฐานอาหารของออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Australia New Zealand Food Standards Code) บัญญัติให้ต้องติดฉลากบนบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวรวมถึงบรรจุภัณฑ์ของเบียร์ ไวน์ฝักและผลไม้ ไวน์ และผลิตภัณฑ์จากไวน์และเหล้าด้วย โดยฉลากดังกล่าวต้องแสดงข้อความเหล่านี้ ได้แก่ ปริมาณแอลกอฮอล์ แสดงหน่วยการบริโภคมาตรฐานของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาหารที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ (ห้ามมีข้อความว่าไม่มีแอลกอฮอล์) ข้อความที่แสดงว่ามีแอลกอฮอล์ต่ำ และข้อความที่แสดงว่าไม่มีพิษ

(2) การปิดฉลากแสดงหน่วยการบริโภคมาตรฐานของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บนบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เพื่อแสดงข้อมูลให้ผู้บริโภคได้รับทราบรายละเอียด ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างปลอดภัย โดยต้องเป็น

ภาษาอังกฤษ มีความแตกต่าง อ่านออก ผู้ซื้อเห็นได้ชัดเจน ขนาดตัวอักษรรูปแบบมาตรฐาน รูปแบบและสีมองเห็นได้โดยพื้นหลังสีตัดกัน โดยขนาดตัวอักษรมีความสูงอย่างต่ำ 1.5 มม. สำหรับชื่อผลิตภัณฑ์พิมพ์ขนาดสูงอย่างน้อย 3 มิลลิเมตรและมีข้อมูลที่เป็นคำแนะนำหรือมีลักษณะเป็นคำเตือน

(3) ผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปัญหาอุบัติเหตุ จราจร ประเทศออสเตรเลียได้บัญญัติกฎหมายและกฎข้อบังคับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความรุนแรงอันเนื่องมาจากการบริโภคฯ โดยมีการควบคุมผู้ขับขี่ยานพาหนะที่เมาสุรา นอกจากนี้ยังมีการจำกัดปริมาณความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ยานพาหนะในประเทศออสเตรเลีย ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการสุ่มตรวจลมหายใจผู้ขับขี่ยานพาหนะในทุกรัฐ และเขตการปกครองของประเทศออสเตรเลีย

- ปริมาณ 0.05 g/100 ml เป็นความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดในระดับปกติสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ถือใบขับขี่แบบถาวร และระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือด 0.00 g/100 ml ถึงต่ำกว่า 0.02 g/100 ml โดยเป็นบุคคลประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ผู้หัดขับรถหรือผู้ที่ถือใบขับขี่แบบชั่วคราว บุคคลที่อายุต่ำกว่า 25 ปี ที่ถือใบขับขี่ที่มีอายุต่ำกว่าสามปี และผู้ขับขี่รถประจำทาง รถหนัก หรือยานพาหนะที่บรรทุกวัตถุอันตราย โดยมีคำเตือนให้พึงระวังดังนี้

1. ผู้หัดขับรถหรือผู้ที่ถือใบขับขี่แบบชั่วคราวต้องหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณสองถึงสามชั่วโมงก่อนขับรถ

2. ยิ่งบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเท่าใด การที่ระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดจะลดลงมาที่ 0.00 g/100 ml ก็จะใช้เวลานานเท่านั้น ซึ่งโดยปกติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1 แก้วขนาดมาตรฐาน จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ในการทำให้ระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดเจือจาง แม้จะดื่มในปริมาณที่ไม่มาก แต่ในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น ระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดจะยังคงสูงกว่า 0.05 g/100 ml

3. ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดจะขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งโดยปกติแล้วสำหรับเพศชายขนาดมาตรฐาน หากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2 แก้วในชั่วโมงแรก และต่อมาดื่มอีกชั่วโมงละ 1 แก้ว ผู้ดื่มจะยังคงมีระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดต่ำกว่า 0.05 g/100 ml แต่ในขณะที่หญิงตามขนาดมาตรฐานต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เกินชั่วโมงละ 1 แก้ว จึงจะมีระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดต่ำกว่า 0.05 g/100 ml